

کلایه وزیر اقتصاد

با گذشت بیش از سه ماه از ابلاغ آیین نامه اجرای مواد ۲۴ و ۳۰ قانون بهبود محیط کسب و کار و تأکید مکرر دولت مبنی بر تغییر ندادن ناگهانی مقررات، این سیاست‌های کلیدی دولت توسط برخی دستگاه‌های اجرایی به‌نحو مطلوب اجرا نمی‌شود. به گزارش مرکز ملی بهبود و پایش فضای کسب و کار، سیداحسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: با وجود گذشت بیش از ۳ ماه از ابلاغ آیین نامه در این زمینه و تأکید مکرر دولت مبنی بر تغییر ندادن ناگهانی مقررات این سیاست‌های کلیدی دولت توسط برخی دستگاه‌های اجرایی به‌نحو مطلوب اجرا نمی‌شود. از جمله این موارد می‌توان به تغییرات مکرر در سیاست‌های تجارت خارجی اشاره نمود که وزارت صنعت، معدن و تجارت دلیل آن را تغییر در میزان ارز تخصیص یافته از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام کرده است. وی ادامه داد: همه مراجع صدور بخشنامه‌های مرتبط با کسب و کار، به احکام مواد ۲۴ و ۳۰ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و آیین نامه‌های مربوطه با جدیت تمکین کنند.

استقرار ناظران در کشتارگاه‌ها اجباری شد

طبق مصوبه هیئت وزیران، استقرار ناظران بهداشتی در کشتارگاه‌های خارجی در مبدأ برای واردات گوشت بار دیگر اجباری شد. به گزارش ایرنا، شرکت‌های واردکننده گوشت به کشور موظفند برای نظارت بر رعایت شرایط و الزامات بهداشتی - قرنطینه‌ای سازمان دامپزشکی کشور (IHR) و نیز به منظور تسریع در ترخیص بهداشتی محموله‌ها از تاریخ ابلاغ این نامه حداکثر در مدت یک ماه نسبت به استقرار ناظرین بهداشتی به منظور نظارت بر فرآیند انجام عملیات کشتارگاهی در کلیه کشتارگاه‌های خارج از کشور طرف قرارداد اقدام کنند. مدیران کل استان‌های دارای قرنطینه گمرکات مبادی ورودی نیز موظفند از ورود هرگونه محموله تولیدی بعد از اتمام مهلت تعیین شده بدون ناظرین بهداشتی درج‌کننده بهداشتی در لیبل محموله جلوگیری کنند.

چالش ناترازی انرژی برای صنایع

مدیریت ناترازی انرژی یکی از شروط اصلی افزایش بهره‌وری در سطح بخش صنعت است. به گزارش خبرگزاری مهر، رضا محتشمی‌پور اظهار کرد: ما مسئله‌ای به نام ناترازی انرژی داریم که خصوصاً در صنایع معدنی به شدت تأثیرگذار است و لذا مدیریت این ناترازی و مدیریت مصرف انرژی و برنامه‌هایی که صنعت بتواند در این وضعیت اجرایی کندی یکی از شروط اصلی افزایش بهره‌وری در سطح بخش صنعت است. معاون وزیر صمت افزود: لذا در سطح صنعت نمی‌توان بدون اینکه برنامه‌ای برای رفع ناترازی انرژی باشد سطح فعلی بهره‌وری در صنعت را حفظ کرد و یا آن را ارتقا داد. مسئله آب یک چالش در صنعت است و رفع این قبیل چالش‌ها یا کاهش آنها نیازمند همکاری مشترک برای دستیابی به یک اقدام مشترک است. محتشمی‌پور گفت: یکی از کارهای سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران ایجاد بستر همکاری‌های مشترک است: بعضی از اقدامات در سال گذشته پیگیری شد البته از بعضی از پیگیری‌ها نتیجه مطلوب حاصل نشد مثل بحث لجستیک در بخش معدن که متولی آن وزارت راه و زیرمجموعه‌ها بود که استقبال لازم را برای این منظور نداشتند.

زبان شوک درمانی در قیمت بنزین

حل معضل تلفات بالای انرژی و کیفیت پایین حمل و نقل، پیش‌زمینه اصلاحات در حوزه انرژی است

علی نبائی تبریزی
خبرنگار اقتصادی

گزارش انرژی

وجود منابع عظیم نفت و گاز و قابلیت دسترسی آسان به این منابع در ایران باعث شده هزینه انرژی در مقایسه با سایر هزینه‌ها، پایین‌تر باشد و انگیزه زیادی برای صرفه‌جویی و استفاده بهینه از این موهبت طبیعی وجود نداشته باشد. ضمن اینکه سالانه بخش عظیمی از منابع کشور برای تامین بنزین، گاز، برق، آب و سایر حامل‌های انرژی صرف می‌شود، اما بازده اقتصادی به دست آمده از صرف این منابع در مقایسه با کشورهای توسعه‌یافته کمتر است.

هرچند موضوع اصلاح قیمت انرژی، از جمله گران‌سازی قیمت بنزین، به‌عنوان راه‌حلی برای مقابله با ناترازی‌های مصرف در ایران پیشنهاد شده است، اما تجربه ثابت کرده است که استفاده از سازوکار شوک قیمتی برای رفع ناترازی‌ها یا اصلاح الگوی مصرف به تنهایی موفق و کارساز نبوده است.

درواقع اتکا به ابزار قیمت به‌عنوان تنها عامل بهینه‌سازی الگوی مصرف (بنگاه و خانوار) هیچ‌گاه آثار مطلوبی که ادعا شده است را در اقتصاد ایران به دنبال نیاورده و نتوانسته شرایط اقتصادی و اجتماعی را به سمت بهینگی و پایداری بیشتر سوق دهد. چراکه بخش عمده ناترازی‌های تولید و مصرف انرژی در ایران ریشه در عوامل ساختاری و فنی دارد و از طریق اصلاحات قیمتی رفع نخواهد شد.

در ادامه این گزارش به آثار مخرب شوک قیمتی حامل‌های انرژی بر تورم و پایداری اقتصادی ایران می‌پردازیم. همچنین مهم‌ترین عوامل ساختاری و فنی ایجادکننده ناترازی در مصرف انرژی ایران را بررسی می‌کنیم. به نظر می‌رسد رفع مشکلات ساختاری و فنی، می‌تواند به نسبت اصلاحات قیمتی، نتایج به مراتب مطلوب‌تری را به دست آورد.

شوک قیمتی بنزین در شرایطی که ظرفیت ناوگان حمل و نقل عمومی افزایش نیافته و کارایی احتراق وسایل نقلیه بهبود نیابد، نه تنها مشکل ناترازی تولید و مصرف بنزین را حل نمی‌کند، بلکه منجر به بروز آثار تورمی بالا، به همراه کاهش میزان تردها و سفرهای شهری و استانی خواهد شد. این امر ضربات جبران‌ناپذیری را به پایداری اقتصادی و اجتماعی ایران وارد می‌کند

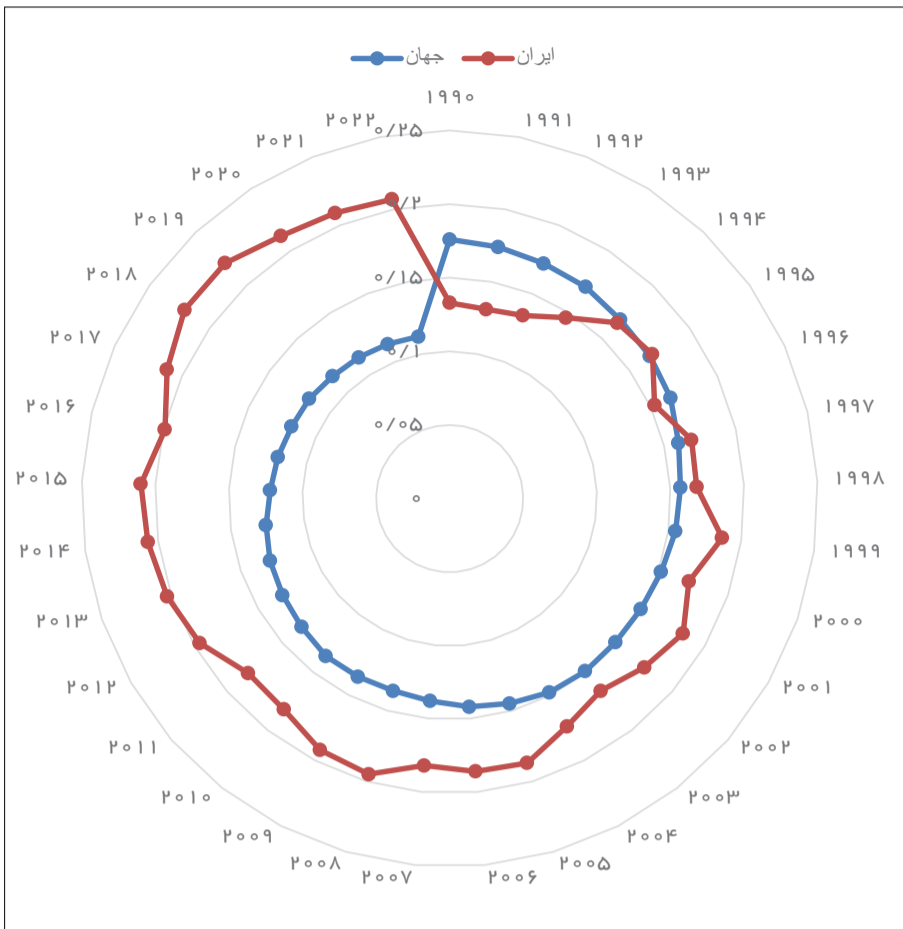
رابطه تورم و قیمت انرژی در ایران

تمام بررسی‌های داخلی و خارجی، اثر مثبت افزایش قیمت حامل‌های انرژی بر سطح عمومی قیمت‌ها را تأیید می‌کنند که شدت اثر آن به دامنه تغییر یا اصلاح قیمت این حامل‌ها بستگی دارد.

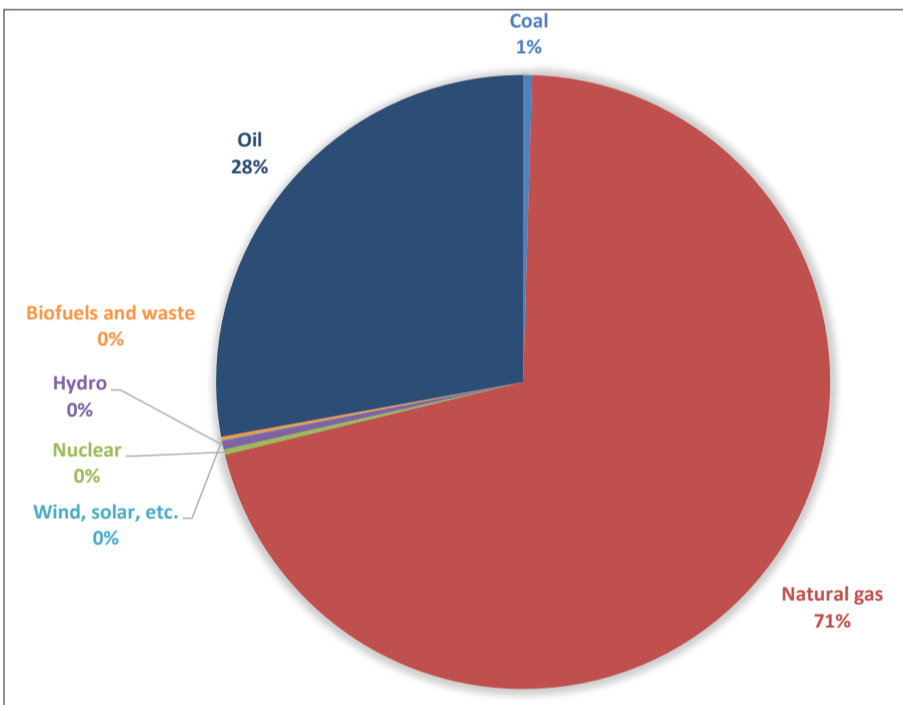
همچنین با توجه به نوع حامل‌ها و سهم آنها در مصرف نهایی یا واسطه‌ای، اثر افزایش قیمت بر تغییر سطح عمومی قیمت‌ها (تورم) متفاوت است. مطالعات نشان می‌دهد، اصلاح قیمت برخی حامل‌های انرژی که در سبد مصرف نهایی خانوارها قرار دارند، به‌طور مستقیم بر شاخص بهای مصرف‌کننده (CPI) تأثیر می‌گذارد. در حالی که برخی دیگر از این حامل‌ها به‌عنوان کالای واسطه‌ای برای بنگاه‌های اقتصادی مورد استفاده قرار می‌گیرند که اصلاح قیمت آنها بر شاخص قیمت تولیدکنندگان (PPI) اثر می‌گذارد و در نهایت تغییر در شاخص PPI می‌تواند در افزایش قیمت کالاهای تولیدی بنگاه‌ها مؤثر شود و تورم مصرف‌کننده را بالا ببرد.

از طرفی بررسی‌ها نشان داده است که افزایش حامل‌های انرژی از مجرای انتظارات تورمی نیز بر نرخ تورم اثرگذار می‌شود و در مواردی اثر انتظاراتی آن از اثر واقعی بیشتر بوده است. عمده این تجربه در کشورهای در حال توسعه یا در حال گذار مشاهده شده که به‌دنبال آزادسازی اقتصادی به‌ویژه آزادسازی قیمت‌ها اتفاق افتاده است، زیرا عنصر کلیدی در شناخت افزایش قیمت‌ها به‌عنوان تورم، تداوم رشد شاخص قیمت کالاهای و خدمات است اما افزایش ناگهانی قیمت‌های انرژی تنها یک شوک در اقتصاد بوده که اثر آن ممکن است در زمان کوتاه خنثی شود اما تأثیر روانی افزایش قیمت‌ها مانع از اتمام خنثی بودن این شوک خواهد شد.

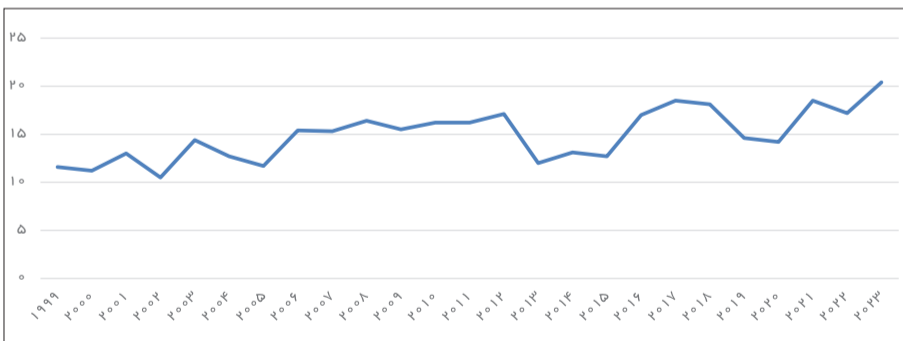
نکته حائز اهمیت این است که تمهیدهای مورد نیاز سیاست اصلاح یکباره بیش از سیاست تدریجی اصلاح قیمت تمام حامل‌های انرژی بوده زیرا برای اجرای این سیاست، ابزارها، امکانات، قوانین و مقررات و

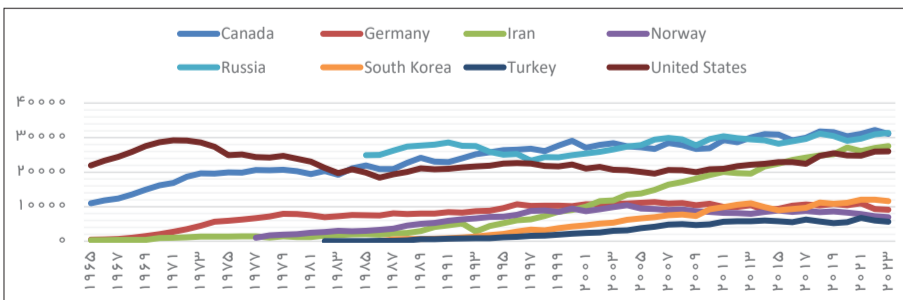
نمودار ۱: مقایسه شدت مصرف انرژی ایران با میانگین جهانی

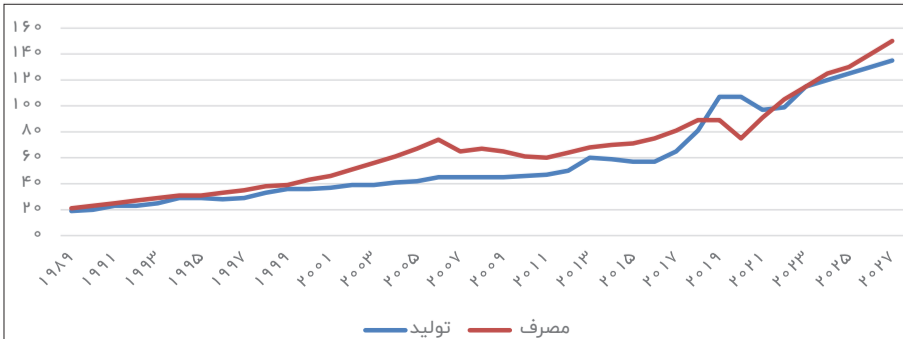
نمودار ۲: سبد مصرف اولیه انرژی ایران

نمودار ۳: روند گازهای مشعل یا فلر در ایران

نمودار ۴: روند فرایند مصرف سرانه گاز ایران در مقایسه با سایر کشورهای جهان

نمودار ۵: روند تولید و مصرف بنزین در ایران